

ТЕЛЕ

№25 (1371)
23 червня 2022

ЕКСПРЕСС

Інформаційно-рекламний щотижневик ТОВ «Телерадіокомпанія «ГОК»

Запрошуємо до магазинів

Світ Наталі

В асортименті: джинси, штани, лосини, джегінси, костюми, футболки, майки, шорти, кофти, светри, кеди, кросівки, туфлі, сумки, окуляри, шкарпетки, колготки, білизна, шапки, кепки.

просп. Героїв Дніпра, 2

просп. Героїв Дніпра, 42

просп. Героїв Дніпра, 49

просп. Героїв Дніпра, 54

вул. Добровольського, 47

Подарунки за знання

Учні класів Ferrgexro, які показали високий рівень знань, традиційно отримали подарунки від компанії. А ще - нагоду особисто поспілкуватися з Віктором Лотоусом у невимуненій обстановці за чашкою чаю.

Чудова традиція

П'ятий рік поспіль компанія Ferrgexro презентує цінні подарунки тим, хто впродовж року відмінно навчався у профільних класах Ferrgexro, брав активну участь у предметних олімпіадах, написанні наукових робіт МАН України й волонтерській діяльності з початку війни. Цього року 12 учнів отримали подарунки з рук голови правління ПрАТ «Полтавський ГЗК» Віктора Лотоуса: десятикласникам вручили SMART-годинники (білі - дівчаткам, чорні - хлопчикам), одинадцятикласникам - жорсткі диски, які за обсягом пам'яті можуть замінити

безліч флеш-карт, що неймовірно корисно й потрібно кожному випускнику.

За доброю традицією, кращі учні класів Ferrgexro мали змогу поспілкуватися з Віктором Лотоусом у серці будівлі управління ПрАТ «Полтавський ГЗК» - переговорній, де зазвичай приймаються найважливіші рішення життєдіяльності підприємства й розглядаються стратегічні питання.

Налаштованість на результат

Голова правління порадив школярам уже сьогодні думати про майбутнє, адже після закінчення війни Україна потребу-

ватиме відновлення. З ним погодилася й директорка СЗОШ № 5 Алла Тузікова, нагадавши про синусоїду буття: за падіннями обов'язково будуть злети.

- Мрія - двигун прогресу, саме вона дозволяє особистості розвиватися, - зазначив Віктор Лотоус. - Думки матеріальні, що підтверджується розвитком нашої компанії: поставлені колись цілі тоді здавалися недосяжними, проте час переконав усіх у тому, що це були правильні рішення, бо ми не лише мріяли, а й активно діяли згідно зі своєю стратегією.

Присутні подискутували, що важливіше в житті: успіх чи щастя? Дійшли висновку, що краще, коли людині вдається досягти і професійного успіху, і внутрішнього щастя. Звісно, для кожного ці категорії свої, однак без прагнення та активної роботи над собою вони можуть довго лишатися мріями, а не планами, які можна реалізувати крок за кроком. А допомогти в цьому, на думку голови правління, можуть вдячність родині, вчителям і оточенню, які навчають бути доброю, вихованою людиною.

Правильні професії

На запитання про те, яку ж професію обрати, щоб стати успішним, чіткою відповіді не існує: кожен має прийняти це рішення самостійно.

- Я не закликаю всіх і кожного працювати в компанії Ferrgexro. Хтось шукає можливості для розвитку в столиці, комусь хочеться обрати професію, не пов'язану з гірничодобувною справою, і це нормально, - наголосив очільник комбінату. - А якщо говорити про нашу компанію, нам насамперед потрібні фахівці своєї справи, висококласні спеціалісти, які можуть конкурувати на ринку праці й готові повсякчас розвиватися.

Зокрема, компанії завжди були потрібні висококласні інженери, механіки, енергетики, електрики, будівельники, програмісти, електрогазозварники, ремонтники, проєктувальники. Найкращий варіант для працевлаштування - мати відразу кілька спеціальностей, знати іноземну мову. Знайомство з виробництвом можна розпочати вже після третього курсу інституту, під час походження виробничої практики, закріпити яку можна стажуванням.

- Я називаю це демоверсією роботи, - додала керівниця департаменту оцінки й розвитку персоналу Ірина Побережна. - Саме під час виробничої практики й стажування можна набратися потрібного

Газета «Телеекспрес»

Засновник - ТОВ «Телерадіокомпанія «ГОК»

Відповідальна за випуск - редакторка О. О. Тарантіна

№ 25 дата виходу 23.06.2022 Наклад 1200 Замовлення № 181

Ціна за домовленістю.

Адреса редакції газети «Телеекспрес»:

39800, Полтавська область м. Горішні Плавні, проспект Героїв Дніпра, 54

Тел. (05348) 44508, 44500 E-mail: teleexpress@trkgok.pl.ua

Друк виконано ТОВ «Комплекс»

м. Дніпро, вул. Автотранспортна, 23

Реєстраційне свідоцтво ПЛ-738 от 20.02.2006 р.

Редакція не завжди поділяє точку зору авторів публікацій.

Автор несе повну відповідальність за достовірність інформації,

точність наведених фактів. У телепрограмі можливі зміни.

Використання матеріалів тільки з дозволу редакції.

Відповідальність за зміст рекламних оголошень несе рекламодавець.

ТРОХИ СТАТИСТИКИ

~ З моменту перемоги України на пісенному конкурсі «Євробачення» 68 дітей отримали ім'я Стефанія. Про це повідомили в Міністерстві юстиції України. «Поки весь світ наспівує рядки гурту Kalush про маму Стефанію, українці все частіше називають своїх діточок цим ім'ям», - розповіли у відомстві.

~ За минулий тиждень на Полтавщині працівники органів юстиції зареєстрували 290 шлюбів і видали свідоцтва про народження 172 малюків.

~ Станом на 21 червня в Горішніх Плавнях кількість зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб склала 81 10, із них дітей - 1828.

~ 70 дітей та 2 дорослих із числа ВПО долучилися до занять у творчих колективах ПКІТ.

◀ досвіду, досягнути нюанси роботи безпосередньо на місці, познайомитися з культурою компанії та потенційним трудовим колективом.

Що ж до вибору закладу вищої освіти, очільник підприємства порадив навчатися в Україні, окрім тих випадків, коли йдеться про переїзд за кордон, де в майбутньому й планується жити й працювати. Натомість в Україні є низка хороших закладів вищої освіти: НТУУ «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського», Національний університет «Львівська політехніка», КНУ ім. Тараса Шевченка. Цей перелік можуть продовжити КрНУ ім. М. В. Остроградського, НТУ «Дніпровська політехніка», НУ «Полтавська політехніка ім. Юрія Кондратюка», в яких можна навчатися на денному стаціонарі, а після закінчення першого курсу обрати ще якусь спеціальність для здобуття на заочній формі навчання. Якщо ж з'явиться бажання вчитися на магістратурі, можна взагалі змінити фах.

Унікальний рік

Віктор Лотоус наголосив, що кожен рік по-своєму унікальний, однак саме цей запам'ятовується всім початком повномасштабної агресії російських загарбників, що, звісно, негативно вплинуло й на діяльність компанії.

- Коли бачать, як димлять труби цеху виробництва окатків, наші працівники говорять: три технологічні лінії, які працюють, - то наша зарплата, а чотири - то вже премія. Нині й комбінат наздогнала криза, яку переживають із початку війни решта гірничодобувних підприємств України, - зазначив очільник підприємства. - Це те, до чого неможливо підготуватися, на жаль. Довелося скоротити обсяги виробництва: раніше ми стандартно працювали трьома-чотирма технологічними лініями, нині через закриті порти й неможливість експорту до Китаю, Японії й Кореї,

куди ми відправляли понад 60 % від усього обсягу нашої продукції, ми вимушені перейти на виробництво окатків лише однією лінією. Зараз відвантажуємо продукцію до Європи й шукаємо нові логістичні шляхи для експорту окатків в інші країни через Румунію чи Польщу.

Попри кризову ситуацію на підприємстві, його очільник запевнив, що підтримка трудового колективу й усього міста не припиняється. Так само в силі залишаються й домовленості стосовно підтримки закладів освіти й реалізація проекту «Старт у професійне майбутнє», в рамках якого й функціонують класи Ferrhexro на базі СЗОШ № 5.

- Сприймайте всі ситуації, особливо не дуже хороші, як можливість чогось навчитися й кожен день сприймайте як урок, - порадила насамкінець зустрічі Ірина Побережна. - Не втрачайте почуття критичного мислення!

Марія Єпик:

- Приємно побувати ще раз на нагородженні - торік також отримувала подарунок за відмінне навчання з рук Віктора Лотоуса. Завжди цікаво послу-

хати про роботу комбінату з уст людини, яка керує таким величним процесом, а також про те, який шлях потрібно пройти, щоб із простого працівника стати керівником і успішною людиною.

Анастасія Ринкевич:

- Віктор Лотоус має великий досвід, тож до його порад про вибір закладу вищої освіти та напрям майбутньої професії хочеться дослухатися. Якраз і хочу пов'язати своє життя з математикою та інформаційними технологіями. А ще планую вивчати англійську, бо знання іноземної знадобиться як в Україні, так і за кордоном.

Яна Ковгунова:

- Ще раз поговорили про те, що обирати для здобуття слід професію, яка точно знадобиться в житті. А краще декілька, й увесь час навчатися, щоб продовжувати свій розвиток. Відмінницею бути непросто, для цього потрібно весь час працювати над собою, але це того варте.

Наталка ВЕРЕМЧУК

ПОДІЇ ТИЖНЯ

Випуск дев'ятикласників

Життя триває, і як підтвердження тому 17 червня 519 випускників загальноосвітніх шкіл Горішньоплавнівської міської територіальної громади отримали свідоцтва про базову середню освіту. Прикро і гірко до сліз, що цього року це свято не настільки урочисте, адже для певної кількості дев'ятикласників це мало бути прощання зі шкільним життям. Це перший в історії незалежної України випускний під час повномасштабної війни у країні. Та попри воєнний стан і повітряні тривоги, навчальний рік закінчено. І 23 випускники із числа дев'ятикласників гідно його завершили, отримавши свідоцтва з відзнакою.

Підготовка триває

Незважаючи на те, що за календарем літо, роботи щодо підготовки до опалювального сезону 2022-2023 тривають.

- Виконано гідравлічні випробування теплових мереж у всіх мікрорайонах міста, що становить 100 % від їхньої загальної довжини, - зазначає директор КВП «Теплоенерго» Павло Сніжко. - Наразі ведуться роботи з усунення недоліків. Триває робота з реконструкції та заміни трубопроводів на окремих ділянках теплових мереж. Уже завершено планові роботи із заміни теплових мереж і мереж гарячого водопостачання. Це трубопровід на вул. Космонавтів у районі ВПГБУ завдовжки май-

же 100 м у двотрубному вимірі. Аналогічні роботи виконані в районі житлового будинку № 20 на вул. Молодіжній, а також на підземному трубопроводі гарячого водопостачання в районі буд. № 31 і № 33 на просп. Героїв Дніпра. Добігли кінця й роботи із заміни великої ділянки трубопроводу теплових мереж діаметром 200 мм у мікрорайоні № 12, у районі будинку № 71 на просп. Героїв Дніпра. Планом робіт передбачена ліквідація досить давньої надземної ділянки мережі, прокладеної вздовж огорожі дитсадку «Попелюшка». Ці роботи будуть виконуватися у два етапи, термін виконання - два роки. Планів багато й роботи вистачає, адже краще попередити аварійну ситуацію, ніж її ліквідувати.

Щодо ремонту доріг

- У зв'язки з тим, що наразі країна перебуває у стані війни, є певні обмеження щодо фінансування робіт, які мають бути виконані за рахунок місцевого бюджету, - зазначає перший заступник міського голови Олександр Чуприна. - Зокрема, це стосується закупівлі товарів, робіт та послуг із капітального ремонту дорожнього покриття. Але задля підтримки доріг у задовільному стані та забезпечення безпеки руху силами КП «СпецЕко» розпочато плановий поточний ямковий ремонт доріг. Залучена максимальна кількість комунальної техніки та робітників підприємства. Розпочато роботи з вул. Горько-

го, далі будуть вулиці Строни, Миру та Соборна. До питання капітального ремонту вулиць, на які вже розроблено проектно-кошторисну документацію, повернемося після Перемоги.

Після приєднання до Горішніх Плавнів сільських рад територія об'єднаної територіальної громади значно збільшилася. Зросла й кількість автомобільних доріг. Але якщо шляхи в межах населених пунктів утримуються КП «СпецЕко» за рахунок місцевих бюджетів, то ті, що між населеними пунктами, перебувають на балансі Агентства місцевих доріг Полтавської області.

- Розуміємо, що нині недостатнє фінансування з державного й обласного бюджетів, але якість покриття доріг між населеними пунктами, що приєдналися до Горішніх Плавнів, неналежна, - наголосив перший заступник міського голови Олександр Чуприна. - Тому ще торік ми домовилися з керівництвом Агентства місцевих доріг про субвенцію з міського бюджету Горішніх Плавнів, щоб таким чином узяти участь у співфінансуванні ремонту цих доріг.

Так, уже цього року з міського бюджету було виділено субвенцію в обсязі 2 млн грн для поточного ремонту дороги від Мотрино до Григоро-Бригадирівки. У продовж тижня роботи мають бути завершені.

Замовником робіт виступило Агентство місцевих доріг, яке провело тендер на залучення підрядної організації, прийматиме роботи й слідуватиме за якістю їхнього виконання. За словами Олександра Чуприна, тепер залишається чекати, що воно також виділить кошти на продовження ремонту.

У подальшому планується відремонтувати дороги до всіх населених пунк-

До п'ятого класу - по-новому

Учні початкової школи, які навчалися за стандартами Нової української школи, невдовзі підуть до п'ятого класу. Чи продовжиться навчання за новими методиками, пояснює начальниця відділу освіти Лілія Щербина.

на них чекав другий етап навчання - за галузями (мовно-літературна, природнична, математична). Нині триває навчання педагогів, які викладають іноземні мови. Наступний етап підготовки - вибір учителями навчальних програм: кожен може на власний розсуд обрати ту, з якою йому простіше працювати разом із учнями.

У Горішніх Плавнях 590 випускників четвертих класів, які в початковій школі навчалися за програмою НУШ, - це 22 класи.

Процес впровадження Нової української школи (НУШ) у п'ятих класах міста триває, і підготовку до 2022-2023 навчального року вже розпочато.

- Саме 1 вересня 2022 року стартує Нова українська школа на рівні базової середньої освіти, й ми до цього готувалися впродовж року, - зазначила Лілія Щербина. - Це підготовка педагогів, навчально-методичного забезпечення освітнього процесу та оновлення освітнього середовища.

Нагадаємо, що з 1 вересня 2021 року два п'ятих класи ЗОШ № 3 серед 143 шкіл України вже почали апробацію нового державного стандарту, тож ці педагоги мають досвід, яким готові поділитися з іншими, щодо нових підручників та методів оцінювання. 180 учителів наших шкіл пройшли базове навчання з упровадження НУШ від професійних тренерів-працівників Центру професійного розвитку педагогічних працівників. Потому

Питання з підручниками теж має вирішитися: спершу педагоги обирають, за якими саме вони навчатимуть учнів, потім буде готуватися замовлення та їхній друк. Хоча учасники пілотного проєкту НУШ, який реалізували у двох класах ЗОШ № 3, користувалися всього одним друкованим підручником - з англійської, решту друкували вибірково лише певні сторінки або ж послуговувалися електронними форматами книг, переглянути які можна за допомогою гаджетів. Учні користувалися навчальними посібниками з кількох предметів, що містять теоретичні матеріали й практичні завдання, а також друкованими зошитами.

Щоправда, з огляду на ситуацію в країні нині важко сказати, якими навчальними матеріалами будуть користуватися учні п'ятих класів, що продовжуватимуть навчання за новим державним стандартом.

- Єдине, з чим виникають питання під час підготовки до нового навчального

року в п'ятих класах, які продовжуватимуть навчання за стандартами НУШ, - це оновлення освітнього середовища, - наголосила Лілія Щербина. - Раніше для учнів початкової школи, які навчалися за стандартами НУШ, ми щороку отримували державну субвенцію на умовах співфінансування з місцевого бюджету для закупівлі нових меблів (парти, стільці, шафи, учительські столи), комп'ютерного обладнання та дидактичних матеріалів, й ми були сповна забезпечені. На жаль, цього року МОН уже повідомило, що державної субвенції для реалізації стандартів НУШ не буде. Тож зараз основний акцент - на місцевий бюджет (хоча є обмеження на його використання для капітальних ремонтів) та власні сили. Тож адміністрації закладів освіти нині роблять усе можливе й неможливе, щоб підготувати класні кімнати для майбутніх п'ятикласників за вимогами НУШ. Звісно, купити нові меблі нам не вдасться, але будемо намагатися підлаштувати освітнє середовище під стандарти НУШ.

Стосовно ймовірного початку навчального року 1 серпня з метою заощадження коштів, потрібних на оплату спожитого тепла взимку, очільниця відділу освіти зазначила: «Усе залежатиме від ситуації в країні й рішення військової адміністрації. Якщо буде потрібно, будемо готові розпочати навчальний процес раніше, ніж зазвичай».

Наталка ВЕРЕМЧУК

тів нашої громади. Через велику протяжність дорожнього полотна відремонтувати все й одразу не вдасться. При цьому влада Горішніх Плавнів робить акцент саме на ремонті доріг у самих населених пунктах, виділяючи потрібні кошти з міського бюджету. Через заборону фінансування капітальних ремонтів під час воєнного стану нині виконуються лише поточні ремонти дорожнього покриття.

Купатися чи ні?

Горішньоплавнівський ВП ДУ «Полтавський ОЦКПХ МОЗ» доводить до відома громадян, що за результатами моніторингу якості води відкритих водоймищ станом на 13.06.2022 р. виконані лабораторні дослідження річкової води в місцях масового відпочинку населення на вул. Конституції та затоці Барбарі на санітарно-хімічні й бактеріологічні показники.

За результатами досліджень, у річковій воді р. Дніпро в місцях масового відпочинку населення на вул. Конституції кількість лактозо-позитивних кишкових паличок (ЛКП) становить 600 КУО, на затоці Барбарі - 6200 КУО при нормі не більше 5000 КУО. Горішньоплавнівський ВП не рекомендує купання населення в річковій воді і на затоці Барбарі.

Ольга ТАРАНТИНА

Ціна за право на закон

28 червня, на 125-й день із початку протистояння повномасштабному вторгненню РФ, Україна відзначає День Конституції. Це єдине свято, яке закріплено в самій Конституції (ст. 161). Воно завжди було знаковим для українців, бо в цей день ми, після багатьох років не прийняття і дискусій, отримали основоположний документ найвищої юридичної сили. І сьогодні він набув особливого значення.

Основний закон

Спроби прийняти Основний Закон незалежної України були, починаючи із часу проголошення незалежності, і затягнулися на довгі шість років. За цей період було запропоновано 15 проєктів Конституції. Комуністи пропонували зберегти назву УРСР, відновити радянську форму правління, обмежити права президента і увійти в новий союз. Не знаходився консенсус і в питаннях розподілу повноважень між гілками влади, державної символіки, приватної власності, статусу Криму та російської мови. У 1992-1993 роках за президентства Леоніда Кравчука був напрацьований перший проєкт Конституції, але він не був прийнятий.

У 1996 році була створена спеціальна парламентська комісія під керівництвом депутата Михайла Сироти. 27 червня почався розгляд запропонованого документа у Верховній Раді.

Без перерв, у результаті безупинних дискусій, голосувань по кожній статті окремо і цілими розділами, 28 червня 1996 року 315 голосами була прийнята Конституція України в цілому.

Тодішній Президент України Леонід Кучма не був присутній на історичному засіданні парламенту, а прибув у Верховну Раду за кілька хвилин до прийняття Закону. Безсонна ніч увінчалася ухваленням історичного документа.

Довгий шлях

Конституція постала не на порожньому місці. Біля її витоків - «Руська правда», «Литовські статuti», акти періоду Гетьманщини («Березневі статті» тощо) - конституційні акти, що ставили Україну в один ряд з іншими європейськими країнами. Але особливе місце в цьому переліку займає Конституція Пилипа Орлика, прийнята 5 квітня 1710 року, яка була однією з перших не лише у Європі, а й у світі. Ця Конституція фактично проголошувала Україну незалежною республікою (зберігався тільки протекторат шведського короля). У тексті документа її автори називають територію держави Військом Запорозьким, Україною.

Конституція Пилипа Орлика засвідчила, що українці - свідомо нація, яка боролася і буде боротися за свої права, свою ідею. Гетьман Пилип Орлик усе своє життя віддав на те, щоб поєднати два береги Дніпра, які розділилися через внутрішні суперечності, в одну державу -

Україну. Конституція 1710 року чинності не набула, оскільки була написана в умовах вигнання. Положення законодавчого документа, з одного боку, узагальнили весь накопичений у попередні роки державотворчий потенціал козацтва, а з іншого - стали невичерпним джерелом для подальшої боротьби українців за незалежність.

22 серпня 2011 року в Києві була презентована перша мініатюрна Конституція України, яка мала на меті, за словами авторів ідеї, привернути більше уваги суспільства до законодавства. Мініатюрна рукописна книжечка розміром 2x3 см включає 160 рукописних сторінок, її літери заввишки не більше 1 мм. Виконав роботу майстер-каліграф Ігор Степанов.

У період Української революції 1917-1921 рр. конституційний процес розпочався відразу після проголошення Першого універсалу Центральної Ради. 29 квітня 1918 р. Центральна Рада прийняла Конституцію Української Народної Республіки. УНР проголошувалася суверенною державою, «самостійною і ні від кого не залежною». Але державотворчі процеси цього періоду були припинені тривалою окупацією українських земель східним сусідом, адже абсолютна монархія російської імперії не потребувала жодних конституцій.

Першу радянську Конституцію України прийняли в березні 1919 р. Вона була калькою Конституції РФ. Світле майбутнє мала уособлювати диктатура пролетаріату і повна солідарність з іншими радянськими республіками задля «спільної боротьби за торжество світової комуністичної революції».

Після утворення у 1922 р. СРСР загальносоюзну Конституцію прийняли в 1924-му. На XI Всеукраїнському з'їзді рад 1929-го оформлено нову Конституцію УРСР. А поки українці через колективізацію, розкуркулення та голодомор-геноцид на практиці знайомилися з тріумфом радянської «демократії», у Кремлі відреагували на подію «величезного історичного значення» - побудову соціалізму в СРСР. У 1936 р. постала нова, так звана сталінська, Конституція СРСР, яка законодавчо закріпила перемогу соціалізму. Чергова Конституція УРСР 1937-го повторила положення союзного документа, максималь-но обмеживши повноваження респуб-

ліканських органів. Після розвінчання культу особи Сталіна відкривалися нові обрії ідеального суспільства. Партійні керманічі розгледіли нові демократичні стандарти, і спочатку в СРСР (жовтень 1977-го), а там і в Україні винайшли рецепт суспільного ідеалу, оформленого в Конституції Української РСР 20 квітня 1978 р.

- Чинна Конституція України складається з XV розділів, але VII розділ «Про прокуратуру» згодом з неї було вилучено.
- З усіх пострадянських республік Україна прийняла Конституцію останньою. А міжнародне співтовариство визнало її однією з найдемократичніших у світі.
- Кожен із президентів України намагався внести зміни до верховного закону країни - окрім першого президента Леоніда Кравчука, бо на той час незалежна держава жила за Конституцією УРСР.
- У 2019 році з'явилася перша електронна Конституція України для дітей у вигляді коміксів. Її авторами стали відомі письменники і популяризатори української історії брати Капранови, а художником - Олександр Костенко. Цей варіант було одразу викладено у вільний доступ в інтернеті.
- Кожен Президент України складає присягу, поклавши одну руку на Конституцію України, а другу - на Пересопницьке Євангеліє.

Висока ціна

Конституційний процес у незалежній Україні фактично триває весь час. І своє право на владу та волю наш народ розуміє точно не як пустий звук. Це право українці підтвердили під час майданів 2004 і 2014 років. Це був протест проти дій влади, яка 2004 року «вкрала вибори», а у 2014-му - європейську мрію. І саме за це право українці сплачують високу ціну вже протягом 125 днів військової агресії.

Адже сьогодні спротив українського народу триває саме за те, що 140-мільйонна орда росіян (ні, не орків, адже ми живемо не в середньовіччі) не змирилася з тим, що Україна є суверенною, не-

Шановні жителі Горішньоплавнівської громади! Вітаю вас із Днем Конституції України!

У трагічний для нашої країни час, коли зі зброєю в руках ми захищаємо свою державу від путінської навали, як ніколи раніше, ми розуміємо значимість української Конституції.

Основний Закон держави - це міцний фундамент, на якому будуються взаємовідносини в політичному, економічному, соціально-культурному житті народу. Конституція є запорукою стабільного розвитку та утвердження нашої країни як демократичної, незалежної й цивілізованої у світовому товаристві.

Нехай це свято додає сили та впевненості у власних силах і в нашій спільній Великій Перемозі. Бажаю всім міцного здоров'я, родинної злагоди, мирного неба й щастя!

Слава Україні!

Міський голова Дмитро БИКОВ

Конституція - необхідний документ у кожній державі

Оскільки Конституція - Основний закон держави, який закріплює основи її функціонування, постає логічне питання: а чи може держава існувати взагалі без конституції?

• Для мусульманських країн (Держава Лівія, Республіка Ірак, Ісламська республіка Іран, Королівство Саудівська Аравія, Ісламська Республіка Пакистан та інші) функції конституції фактично виконує Коран та його релігійні постулати.

• Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії, Австралійський Союз, Нова Зеландія, Держава Ізраїль мають не один, а цілу збірку законодавчих актів, правових звичаїв, судових прецедентів, які й встановлюють принципи функціонування державної влади.

• Найясніша республіка Сан-Марино має найстарішу у світі чинну Конституцію - так звані Статути 1600 року та сучасне доповнення 1974 року - Декларацію прав громадян.

• Конституція США 1789 року також досі чинна, але нараховує вже 27 поправок. Писали її з урахуванням просвітницьких ідей поділу влади, прав людини, власності й права на повстання.

залежною, демократичною, соціальною та правовою державою. І її демократичну суть конкретизує ст. 5, проголошуючи Україну республікою за формою правління, а також закріплює в Українській

державі принцип народовладдя, тобто саме народ визнається носієм суверенітету і єдиним джерелом влади.

125 день опору триває саме за те, що Україна є унітарною державою, за цілісність та недоторканість її території. І цей опір триває вже більше 300 років, адже до Маріуполя та Северодонецька був Батурін, а до Бучі та Гостомеля були каральні загоны російської імперії.

Окупацією, знищенням міст, а разом із ними бібліотек, пам'яток культури ми платимо за те, що державною мовою в Україні є саме українська.

І саме зараз ми сплачуємо криваву ціну за те, що міжнародна спільнота високо оцінила Основний закон України і назвала його найважливішим кроком у забезпеченні прав та свобод людини та громадянина, що посприяло подальшому підвищенню міжнародного авторитету України на світовій арені, адже Конституцію України було визнано однією з найбільш досконалих і демократичних. А як зробити так, щоб конституційні постулати були не просто записами на папері, знає кожен: почати із себе і неухильно їх виконувати.

Підготувала Ольга ТАРАНТИНА

Час для відновлення

Здається, прийшов час визнати, що війна прийшла в наше життя надовго, і ми мусимо навчатися жити в цих реаліях та в тому світі, яким він стане після перемоги. Ми не маємо права ставити все на паузу. Треба продовжувати жити на повну, щоб ті, хто в ці хвилини на передовій, знали, заради чого вони нищать ворога. Повертатись до колишнього життя неймовірно важко. І жінки нашого міста почали шукати підтримки одна в одній.

Нещодавно в Горішніх Плавнях відбулася перша зустріч жіночого об'єднання Rest time. Ініціаторами цього творчого проєкту стали три юні дівчини: Галина Газієва, Крістіна Бондаренко та Ізабелла Пташинська.

Дія для визначених

- У кожного з нас із початку війни добряче поменшало друзів, хтось втратив бізнес, хтось - усе нажите, а хтось - і себе, - говорить Галина Газієва. - У більшості з нас уже на межі внутрішній ресурс. Відтак виникла ідея об'єднати жінок, які загубилися у своїх відчуттях, які не знають, чи можна бути щасливими в цей час, та тих, хто готовий ділитися своїм силами й знаннями. Наша мета - створити можливість для обміну досвідом, для інтелектуального відпочинку, для того, щоб хоч на кілька годин згадати про мир та повернути рівновагу в жіночу душу.

Звісно, непросто уявити, що така страшна подія, як війна, могла б стати поштовхом до дії, до зміни життя, до переоцінки цінностей та розвитку. Але визначившись із бажанням подбати про підтримку жінок під час війни, суботнього ранку відбулася перша зустріч тих, хто був готовий до роботи над собою.

Першим спікером на зібранні стала психологиня Ганна Чевердакова. Дівчина у 2014 році пережила евакуацію з Донбасу, тож вона знала, якими словами та якими вправами повернути дівчатам сили для відновлення свого призначення - бути надійним тилом для родини.

Далі до присутніх звернулася адвокат Ганна Бойченко, яка надала дівчатам фахову консультацію щодо змін у законодавстві під час дії воєнного стану.

Досвідом із розвитку власної справи поділилась юна бізнес-леді з нашого міста Світлана Захарченко. Вона знає, як зберегти бізнес під час війни, тож повідала про це присутнім.

Не оминули на зібранні й тему турботи про своє здоров'я та емоційний стан. Тут поради давала Олена Шашина - власниця спортивного клубу «Еталон». Вона нагадала дівчатам, що навіть перебуваючи в постійному стресі, за будь-яких обставин треба дбати про себе, щоб мати сили боротися із викликами сьогодення.

Майстер-клас із виготовлення прикрас, фотосесія та нові знайомства переконали того дня горішньоплавнянок у важливості підтримки себе та оточуючих.

- Наш проєкт Rest time пропонує жіноцтву отримати інтелектуальний відпочинок для тих, хто прагне розвитку й підтримки однодумців, - додає Галина. - Така зустріч була першою з низки запланованих заходів У нас є програма, за якою ми вже запрошуємо наступних спікерів. А тим часом нові подружки будуть підтримувати одна одну спілкуванням у соціальних мережах. Ми відкриті до співпраці і діалогів.

Ті, хто не зміг потрапити на першу зустріч, можуть приєднатись до об'єднання в соціальних мережах. А ми тим часом поділимося кількома порадами, які того дня озвучила психолог Ганна Чевердакова.

Поради для всіх

Практикуючий психолог, арттерапевт, педагог, керівник сімейного центру «Лелека» та співвласниця магазину натуральної косметики «Душка» в одній особі дала присутнім професійні поради, дослухатися до яких не просто цікаво, а ще й корисно.

- Зараз майже в усіх тлом щоденних справ є страх та хвилювання, що наче непомітно, але підточує наші сили й здоров'я, - констатує психолог. - Тому надважливо щодня дбати про те, щоб не втратити свою опору та внутрішній стрижень.

Коли ви відчуваєте стрес, коли зовнішні обставини позбавляють вас рівноваги, потрібно зосередитись на щоденному плануванні, яке поверне у ваше життя стабільність. Ви щодня маєте приділяти увагу собі, своєму здоров'ю, спілкуванню з тими людьми, які дарують вам позитив, та діяльності, що повертає вам упевненість. І не забувати про час для навчання чогось нового, бо як відомо, якщо ми не розвиваємося, то деградуємо.

Найбільша наша опора - це наш власний внутрішній стрижень. Він складається із досвіду, знань та віри в себе, у свої можливості. Що б із вами не відбувалося в житті, у вас є тільки ви. Тож як уберегти внутрішню рівновагу? Психолог каже:

- Ми маємо чотири якості життя, які умовно можна розподілити так: перше - це тіло. Тобто час і енергія, яку ви витрачаєте на їжу, сон, спорт, секс - усе, ▶

Вихід Є

Квитанції на оплату комуналки приходять щомісяця, але через низку причин у деяких споживачів виникає заборгованість, яку складно погасити. Із часом розмір боргу зростає. Та є спосіб, як виправити ситуацію.

- Незважаючи на воєнний стан у країні, КВП «Теплоенерго» має низку обов'язків, які мусить виконувати, - зазначає директор підприємства Павло Сніжко. - Це оплата за використаний природний газ та енергоносії. Обов'язки щодо сплати за послуги гарячого водопостачання та опалення має також кожний споживач цих послуг. У разі категоричної відмови, відповідно до частини 2 статті 625 Цивільного кодексу України, кредитор має право вимагати сплату заборгованості з урахуванням індексу інфляції за весь час прострочення, а також 3% річних від суми боргу. Але адміністрація підприємства з розумінням ставиться до труднощів, із якими стикнулися наші споживачі, коли сімейного бюджету не вистачає для повного погашення боргу. Тому адміністрація КВП «Теплоенерго» пропонує споживачам-боржникам укласти з підприємствами договір про реструктуризацію,

згідно з яким буде проводитися щомі-

сячне рівномірне погашення заборгованості та обов'язкова своєчасна сплата поточних платежів.

Задля цього необхідно звернутися до КВП «Теплоенерго» та укласти договір про розстрочення заборгованості та її оплати частинами.

При собі треба мати:

- паспорт чи документ, що його замінює (всі заповнені сторінки)/ID-картки;
- довідку про присвоєння ідентифікаційного номера (ІПН);
- правовстановлюючий документ на квартиру або витяг із Державного реєстру речових прав на нерухоме майно;
- довіреності, якщо договір укладає уповноважена особа.

Р. С. В Україні, в тому числі й на Полтавщині, ширяться чутки про скасування комунальних платежів на час воєнного стану. Така інформація з'являється в інтернет-просторі: починаючи від фейкових повідомлень звичайних громадян і закінчуючи заявами депутатів і посадовців. Насправді жодних офіційних підтверджень цієї інформації з боку уряду немає. Більше того, подібні заклики - це удар економічному фронту. Кожен платіж - це подяка працівникам підприємства та можливість для них годувати свої родини. Більше того, це ще один ваш внесок в оборону країни, адже економіка має працювати, тим паче в тилівій області.

Ольга ТАРАНТИНА

що пов'язане з фізичним тілом. Друга складова нашого життя - це діяльність.

Тут ідеться про роботу й навчання. Третє - контакти або спілкування. Мається на

увазі час, який ви проводите з друзями, батьками, дітьми, можливо, навіть із колегами по роботі, але в якості дружнього спілкування, а не для вирішення робочих питань. І останнє - фантазії. Це внутрішня сфера, ментальна. Час, який ми присвячуємо мріям, планам, роздумам. Щодня ви маєте дбати про рівновагу цих чотирьох аспектів у вашому житті. Й тоді матиме сили і на вирішення власних справ, і на підтримку оточуючих.

Дозвольте собі визнати реалії сьогодення, сприймайте кожну подію як даність, яку ви не можете змінити. Та поверніть енергію, що нині спрямована на хвилювання й невизначеність, на пошук внутрішніх можливостей для будування максимально ефективного дня, який стане основою для максимально ефективного тижнів.

Софія ПАЛЯНИЦЯ

Допоки твоє серце пече

Не так сталося, як гадалося. Запланована північним «сусідом» «денаціоналізація» обернулася вибухом патріотичної української культури. Культури злободенної, що всотала в себе всі жахіття, які відбуваються на нашій землі; всю любов, яку випромінює кожна українська душа; всі тривоги матерів і дружин; усі сльози дітей - і вже мертвих, і живих, і ненароджених...

Такий творчий вибух - закономірність. Емоції - потужна сила, що, накопичившись до критичного обсягу, шукає шлях назовні, як лава при виверженні вулкана.

«Поезія Вільних»

Кожен вірш цієї війни - це вже частина української історії. Саме для того, щоб зібрати і зберегти ці поетичні хроніки, Міністерство культури та інформаційної політики України, Державне агентство України з питань мистецтва та мистецької освіти разом із волонтерами запустило національний портал «Поезія Вільних». На цій платформі кожен може поділитися своїми творами, які навіяла жажлива війна росії проти України.

Станом на 20 травня вже отримано 19 818 віршів. Усі 100% із них - про війну. Третина - сповнені нерозуміння, шоку, злості та ненависті щодо загарбників. Інша третина стосується внутрішніх переживань героїв - це вірші авторства дітей, солдатів, волонтерів перед лінією фронту, солдатських матерів та звичайних цивільних мешканців, до домівок яких прийшла війна. Велика частка віршів - про перемогу, силу українських ЗСУ.

Згодом планується випустити друковану збірку поезій, до якої увійдуть найкращі роботи митців, що долучилися до ініціативи «Поезія Вільних».

За кордоном - змітають із прилавків

Є попит на українське слово, зокрема віршоване, й за кордоном. Так, незалежне поетичне видавництво Lost Horse Press

публікує українську поезію. Наголошується, що нині Lost Horse Press отримує дуже багато замовлень, а українську поезію «змітають із прилавків»: «Серія Lost Horse Press «Сучасна українська поезія» представляє найкращих письменників України. Вона містить двомовні видання поезій найвишніших поетів України, які працюють у сучасному контексті. Критично важливим є той факт, що багато віршів, представлених у цій серії, роздумують про значення незалежності України та позиційність поета в літературній культурі під час війни».

Кулеметна черга поезії

Та ще й не одна! «Українська літературна газета» від початку повномасштабного російського вторгнення надрукувала декілька добірок віршів, які свідчать, що «слово - зброя, а музи не мовчать - голосять на весь світ про український біль і українську незламність». «Вірші непростеної неділі», «Зброя масового відродження», «Поезія без укриття: третя кулеметна черга», «Поезія без укриття: хроніки незламності» - всі вони представляють зріз подій та емоцій українців із різних регіонів і різних ситуацій.

«Поезія без укриття»

Це антологія, ініційована Кіровоградською обласною організацією Національної спілки письменників України (НСПУ). Це одне з перших видань про нинішню війну, яке побачило світ в середині червня цього року. Цінність антології в тому, що вона є поетичною фіксацією вражень першого місяця повномасштабної війни.

Авторка ідеї та упорядниці книги - поетеса й літературознавиця, голова Кіровоградської обласної організації НСПУ Надія Гармазій зазначила: «У час, коли ти живеш між укриттями і ракетами, важливо робити все задля спільної перемоги. Тому «Поезія без укриття» - це проект, у якому таких різних поетів об'єднала несправді не війна, а любов до рідної землі й бажання перемоги. Перші добірки з майбутньої антології публікувалися на сайті «Української літературної газети». Проект із локального став усеукраїнським. Вірші, які писались у перший місяць війни, особливі. Можливо, комусь із погляду сьогоднішнього дня здаватиметься, що в цих рядках трохи замало поезії, однак у них закарбоване життя на межі. А коли ти на межі - ти чесний із собою, а отже й вірші твої - це найчесніша поезія».

На 240 сторінках у книзі вміщено понад 200 віршів 70 українських поетів - добре знамих митців і авторів-початківців.

Слово - зброя

Чи стосується все це Горішніх Плавнів? Відповідь ствердна. Літературна редакторка щотижневика «Телеекспрес» Оксана Диба - в числі авторів, чії поетичні роботи розміщені на платформі «Поезія Вільних», надруковані у трьох із п'яти добірок «Української літературної газети» і нині ввійшли до антології «Поезія без укриття».

«У час, коли важливі зусилля кожного, було боляче усвідомлювати, що я, як людина, обмежена фізично - не за довідками лікарів, а за фактом існування, не можу внести свій вклад у загальну роботу - та хоча б піти плести маскувальні сітки, - зізналася наша колега. - І постало питання: а що я можу? Моя робота - слово. Значить, тепер воно може стати і моєю зброєю. Здавалося б, одне слово - це надто мало. Але «Поезія без укриття» стала міцним сплетінням слів на кшталт тієї ж маскувальної сітки, тільки призначення її не приховати, а показати те, що відбувається в країні».

Чимало горішньоплавнян також звертається до поетичного слова, щоб висловити те, про що болить, і те, у що беззаперечно віряться. Окремі твори «ТЕ» представляє сьогодні на своїх сторінках.

Ксенія КОВАЛЬЧУК

Я незалежність бачу в кожній квітці,
У небі синьому, де птах лігає,
В дитині, що веселу грає на сопілці,
І в матері, яка з війни синів чекає.
Я незалежність бачу в полі,
Де коні вільні, вітер і кохання,
Що збереже серця і наші долі,
І відведе біду і біль прощання.
Я незалежність бачу там, де шире слово.
У Бога всі однакові у черзі.
Життя повинно бути кольоровим,
Як у піснених хвилях «Океана Ельзи».

Юлія КУЛІКОВА

ДІТИ УКРАЇНИ

Їх дитинство забрала війна,
Мирне небо, хмаринку і ляльку.
Вмить прийшла...зруйнувала вона
Все, що миле було, до останку.

Йде по світу війна без весни,
Чути кроки її щогодини.
Біль і горе з собою несе,
Смерть і злякані очі дитини.

Одяглася у чорне лахміття
І вбиває дітей без жалю.
Зупиніть це жорстоке жахіття!
Захистіть Україну мою!

Що ж ти робиш, рашисте і кате?
І не жаль ні жінок, ні дітей.
Чи ти розум утратив, солдате,
Що вбиваєш невинних людей?

Подивися ти в очі дитячі,
Чи у тебе нема співчуття?
На хвилину замислись, солдате,
Чим тобі завинило дитя?

Повертайся додому, солдате,
Бо поляжеш ти в землю чужу.
Не героєм ти будеш, а катом
І убивцею підеш за вічну межу.

Вірю, прийде весна в Україну,
Звістку цю принесуть журавлі.
Посміхнеться ще мати й дитина,
Буде щастя і мир на землі.

Валентина ГЛАДКА

Одного дня
ми прокинемось не від тривоги,
А від мелодії гімну
по всіх гучномовцях країни.
І більше ніхто не висуне
нам зухвалих вимог
І не перетворить нашу землю в руїни.

Закінчаться зливи з ракет,
І скоро ти не почувеш,
Як у лісі гуркотить чийсь кулемет.
Ти більше ні з ким не воюєш.

Ми не забудемо події і втрати,
Але стане легше. Мабуть.
І сина обійме замучена мати.
І мальви знов зацвітуть.

І на могилах полеглих в бою
Заквітне макове поле.
І воїн нарешті зніме броню
І гірко заплаче від болю.

Ми будемо мовчки в небо дивитись,
Міста відбудуєм поволі.
А потім ми знов почнемо сваритись,
Хоча б за межу на городі.

Катерина МИРОНЕНКО

Таким не можна мати потомства.
Помста
Гнатиметься за ними.

Кара
Вчепиться в кожні груди.

Трупи
Снитимуться усюди.

Люди?
Тварюки, криваві зомбі!

Буча, Ірпінь,
Маріуполь, Гостомель...

Хор голосіння
Невинних та втомлених.

Хто вони?
Привиди міст українських,

Тіла закатовані,
Душі вже вічні.

Сороковини
Сьогодні по ворогу.

Мороку

Шлях ми указаєм звично.

Так блискавично
Вповзала пухлина,
Тіло здорове
Хотіла поглинути.
Гинуть
Клітини,
Ми їх оперуємо,
Навіть над ними
Нешадно глузуємо.
Плачемо...

Жодного з вас не пробачимо.
Душі коркуються.

Пальці стискаються.
Що породило вас -

Тих, що не каються?

Ні, вам не можна мати потомства!

Світ аж волає:

«Помста! Помста!..»

Оксана ДИБА

Боротьба за «Хвостики»

Фінальним акордом навчально-тренувального року стали змагання найменших вихованців Центру дитячого розвитку з боротьби самбо і дзюдо «Елефант». У суботу, 18 червня, вони зібралися в рідному залі, дехто в супроводі батьків чи інших дорослих родичів. Воно й не дивно - цим спортсменам-початківцям допомога поки що потрібна чи не на кожному кроці.

Особиста першість «Елефанту» серед наймолодших вихованців з боротьби самбо за програмою «хвостики», присвячена 10-річчю заснування закладу і завершенню 2021/2022 навчально-тренувального року, стала другим етапом змагань. Тиждень тому свою вправність демонстрували більш досвідчені борці старшого віку. Нині прийшов час для малюків 2014-2018 років народження.

«Хвостики» - це коротенькі паски, заправлені за пояси учасників за спиною. Завдання, на перший погляд, доволі просте - витягнути пасок супротивника, не давши при цьому йому забрати свій. Навіть дещо схоже на гру. Та в ході такої гри тренуються важливі для майбутніх борців навички: реакція, спритність, контроль дій і своїх, і партнера на килимі.

Крім того, малят у ході таких змагань привчають до дисципліни і правил проведення поєдинків. Багатьом не зайвим є й десять, і двадцять разів нагадати, як виходити на килим, за яких умов зараховуються бали, за що можна отримати зауваження. А найважливіше - діток навчають поваги до суперника за будь-яких умов: чи-то власного виграшу, чи-то програшу.

За правилами, перемогу здобуває той учасник, який першим тричі заволодіє «хвостиком» суперника. Емоцій цього дня було хоч відбавляй! Від щирих пошмошок і спортивного завзяття до сліз, які нерідко супроводжують невдачі, на яких майбутні чемпіони також вчаться опанувати свої переживання.

За підсумками змагань, переможцями у своїх вагових категоріях і вікових групах стали Дар'я Чернявська, Артем Олефір, Дмитро Лукомський, Максим Іванов, Артем Дігтярь.

Срібні медалі вибороли Данііл Єрьоменко, Марат Лисенко, Вікторія Фурик, Назар Маслов, Євгеній Андрюнін.

Володарями почесних бронзових нагород стали Олександр Лисенко, Валерія Масло, Максим Шевчук, Микита Шевцов, Савелій Солдатов, Ілля Мудрак, Марк Лашко, Артем Гопченко та Мілана Лисенко.

Декому цього дня трохи не вистачило спритності, щоб посісти призові місця. Але і їх відзначили захожувальними грамотами і медалями за 4-5 місця. Це Гнат Колесник, Анна Плотнікова, Данило Мельніченко та Єгор Грінченко.

Усі учасники змагань отримали пам'ятні футболки, які були виготовлені спеціально до 10-річчя «Елефанту».

- Завершуючи цей насичений здобутками та перемогами 2021/2022 навчально-тренувальний рік, рік тривожних відчуттів і жажливих подій, що привнесла в нашу країну та в душі і серця кожного війна, хочеться особливо відзначити цінність підтримки і допомоги в ці лихі години наших постійних друзів і партнерів ТОВ «Феррострой» та НВП «Фероліт», - наголосив голова ГО ЦДР «Елефант» Юрій Ляшенко. - Уже декілька років поспіль, дякуючи безпосередньо керівникам цих підприємств, у тому числі генеральному та виконавчому директорам ТОВ «Феррострой» Ігорю Даньку й Олексію Шалаєву та директору і фінансовому директору НВП «Фероліт» Олександрі Бірюкову й Аллі Войтюк, діти нашого дитячого спортивного закладу займаються в комфортних умовах, мають можливість виїжджати на спортивні змагання різних рівнів та проводити турніри у себе вдома в рідному залі.

Ксенія КОВАЛЬЧУК